STUK 4 (2026-2027) – Nr.1

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE RAAD

ZITTING 2026-2027	18 SEPTEMBER 2026

BELEIDSVERKLARING 2026-2027

Vlaamse Gemeenschapscommissie
Collegebesluit nr. **20262027-0074**
18-09-2026

ONTWERP

Collegebesluit houdende de goedkeuring van de beleidsverklaring 2026-2027

Het College,

Gelet op de artikelen 127, 128, 135, 136, 163, 166 en 178 van de gecoördineerde grondwet van 17 februari 1994;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988;

Gelet op de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen;

Gelet op de bijzondere wet van 5 mei 1993 betreffende de internationale betrekkingen van de gemeenschappen en de gewesten;

Gelet op de bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur;

Gelet op de bijzondere wet van 13 juli 2001 houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen;

Gelet op de bijzondere wet van 6 januari 2014 met betrekking tot de Zesde Staatshervorming;

Na beraadslaging,

Besluit

Enig artikel

De beleidsverklaring 2026-2027, als bijlage gevoegd bij dit besluit, wordt goedgekeurd.

De collegeleden,

Vlaamse Gemeenschapscommissie
Collegebesluit nr. **20262027-0074**
18-09-2026

BIJLAGE

Bijlage nr. 1

Beleidsverklaring 2026-2027

Brussel is een stad vol beweging. Het is een stad die groeit, verandert en mensen, talen en culturen uit de hele wereld samenbrengt. Een stad van ontmoeting, creativiteit en samenwerking.

De VGC bouwt samen met Brusselaars aan een Brussel dat kansen en ruimte biedt aan kinderen en jongeren om op te groeien, te leren en hun talenten te ontwikkelen. Waar gezinnen hun plek vinden in de buurt. Waar mensen van alle leeftijden kunnen genieten van een bruisend Nederlandstalig sport- en cultuuraanbod en toegankelijke, kwaliteitsvolle zorg en sterk Nederlandstalig onderwijs.

Een Brussel dat het Nederlands als verbindende taal koestert en versterkt. Een Brussel dat zich openstelt voor iedereen die samen wil bouwen aan haar toekomst en hen verwelkomt.

Het komende jaar maken we de ambities uit ons bestuursakkoord 'Brussel, dat is zoveel meer', concreet. We vertalen onze gemeenschappelijke ambitie naar beleid dat Brusselaars elke dag opnieuw kunnen voelen en beleven.

We blijven investeren in kwaliteitsvol Nederlandstalig onderwijs, kinderopvang, welzijn, cultuur, jeugd en sport. Tegelijk gaan we verantwoord en doelgericht om met onze financiële mogelijkheden. We maken duidelijke keuzes voor wat vandaag nodig is én voor wat Brussel morgen nodig heeft.

Daarom werken we momenteel aan een nieuw meerjarenplan voor 2027-2030, dat we dit najaar aan deze Raad voorleggen. Het meerjarenplan vertaalt de ambities uit het bestuursakkoord naar concrete beleidsacties en koppelt daar de nodige budgetten aan. Zo verbinden we onze ambities met een realistisch en duurzaam financieel kader, waardoor we ook in een veranderende context slagkrachtig kunnen blijven optreden.

Het meerjarenplan zal dan ook de basis vormen van een meer diepgaande bespreking in deze Raad.

Binnen dat meerjarig kader sluiten we dit najaar ook overeenkomsten af met organisaties om onze gedeelde ambities voor Brussel waar te maken. We streven ernaar hun slagkracht te vrijwaren en ontwikkelen samen met hen een beleid dat maximaal inspeelt op de unieke grootstedelijke dynamiek en diversiteit van deze stad.

Op die manier blijft de VGC samen met het N-netwerk die betrouwbare en flexibele partner waar Brusselaars op kunnen rekenen.

1. Kind- en jeugdvriendelijke stad

Het komende jaar bouwen we verder aan een beleid dat kinderen en jongeren centraal stelt. Brussel is de jongste stad van het land: maar liefst een kwart van de Brusselaars is jonger dan 18 jaar. Al dat

jonge talent verdient kwaliteitsvolle plekken om te groeien, te spelen, te sporten of gewoon zichzelf te zijn. Investeren in jongeren is immers investeren in de toekomst van onze stad.

Kinderopvang: een sterke start

Elk kind verdient een sterke start. Daarom blijven we voluit investeren in kwaliteitsvolle, toegankelijke en veilige Nederlandstalige kinderopvang voor Brusselse baby's en peuters.

Met gerichte investeringen in nieuwe en bestaande opvanglocaties creëren we extra plaatsen, versterken we de kwaliteit van het aanbod en bouwen we aan een toekomstbestendige én klimaatbestendige infrastructuur. In 2026 en 2027 ondersteunen we onder meer een nieuwbouw voor kinderdagverblijf Floréal in Ukkel en een totaalrenovatie met uitbreiding voor kinderdagverblijf De Hummeltjes in Molenbeek. In Haren kiezen kinderdagverblijf de Lentebloempjes en NIDO, een Brusselse voorziening voor personen met een handicap voor een ambitieus geïntegreerd project, waar we vanuit de VGC mee onze schouders onder zetten.

Nieuwe kinderdagverblijven kunnen blijven rekenen op steun voor de eerste uitrusting en inrichting. Lopende bouwprojecten worden begeleid en ondersteund richting vergunning, uitbreiding van capaciteit, en een kwaliteitsvolle doorstart. Het gaat onder meer over kinderdagverblijf Sint-Karel, kinderdagverblijf Arion en Huis van het Kind Molenbeek.

Samen met de Vlaamse Overheid zetten we in op het behoud van bestaande kinderopvangplaatsen en gerichte, effectieve keuzes rond bijkomende capaciteit en subsidiëring van de Nederlandstalige kinderopvang in Brussel.

Een nieuw kader voor buitenschoolse opvang en activiteiten

Vanaf 1 september 2026 heeft de VGC de regie in handen van het beleid voor buitenschoolse opvang en activiteiten (BOA). De VGC erkent, financiert en controleert voortaan het Nederlandstalig opvang- en vrijetijdsaanbod voor kinderen van 2,5 tot 12 jaar, en werkt hiervoor samen met de organisatoren ervan. Het lokaal erkenningskader treedt in werking en vormt de basisvoorwaarde voor bijkomende BOA-subsidiëring vanaf 2027.

In het najaar van 2026 rondt de Arteveldehogeschool een onderzoek naar het Brusselse BOA-aanbod af. De resultaten voeden de keuzes die gemaakt worden in de vormgeving van buitenschoolse en binnenschoolse opvang en activiteiten. Bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar de grote nood aan voldoende kwaliteitsvolle opvang van kleuters.

Met de inwerkingtreding van het erkenningskader vervalt het kwaliteitslabel kleuteropvang van de zes Brusselse IBO-organisatoren. Om de expertise, capaciteit en kwaliteit van het bestaande aanbod aan opvang niet verloren te laten gaan, continueren we de financiering van de binnen- en buitenschoolse opvang tot en met augustus 2027 in afwachting van de nieuwe BOA-subsidiëring. Ook dit jaar investeren we in 1200 plaatsen in de buitenschoolse opvang en bereiken we samen met de scholen dagelijks 26.419 kinderen in de binnenschoolse opvang.

Met de eenmalige boost-subsidie in 2026 breiden we het vakantieaanbod en het naschoolse aanbod voor het schooljaar 2026-2027 uit, zodat kinderen en ouders dit schooljaar al kunnen rekenen op een sterker en groter aanbod van kampjes, speelweken en sport, culturele en educatieve activiteiten. Op die manier doen we ervaring op, breiden we de expertise van partners uit én versterken we vooral het terrein, om zo nog beter tegemoet te komen aan de noden van kinderen en gezinnen. Zo zorgen we in 2026 voor zo’n 12.000 plaatsen in het vrijetijdsaanbod tijdens de paas-, zomer- en kerstvakantie.

Gezinsondersteuning op maat

We creëren kansen voor het welzijn en de gezondheid van gezinnen, en bieden hen ondersteuning waar het nodig is. Preventie, nabijheid en toegankelijkheid zijn daarbij cruciaal, maar wanneer gespecialiseerde hulp noodzakelijk wordt moeten we ook sterk en daadkrachtig kunnen optreden.

Na het overgangsjaar 2026 neemt de VGC vanaf 2027 de regierol op voor Huis van het Kind Brussel, in het kader van de vernieuwde Vlaamse regelgeving rond preventieve gezinsondersteuning. Vanuit die opdracht bouwen we verder een sterk netwerk uit van laagdrempelige ontmoetings- en ondersteuningspunten verspreid over de stad.

Met een nieuw subsidiekader investeren we in warme en nabije plekken waar gezinnen met jonge kinderen terechtkunnen voor spel en ontmoeting, opvoedingsondersteuning, de consultatiebureauwerking en andere basisvoorzieningen die het dagelijkse gezinsleven versterken. Samen met gemeenschapscentra, kinderdagverblijven, bibliotheken en andere buurtvoorzieningen vormen zij een toegankelijk netwerk dat gezinnen ondersteunt. Tegelijk versterken we partners met gespecialiseerde expertise en zorgen we er met een vernieuwde communicatie voor dat gezinnen eenvoudiger de weg vinden naar ondersteuning en activiteiten.

Sterke jeugdhulp voor Brussel

We investeren in een sterke Brusselse jeugdhulp. Met een toekomstplan voor en met de Brusselse jeugdhulp willen we een duidelijke koers uitzetten voor de komende jaren, met als doel stap voor stap te bouwen aan een jeugdhulp die beter aansluit bij de Brusselse realiteit. We zorgen ook dat het aanbod uitbreidt en doen dat in een sterk partnerschap met Vlaanderen. Zo maken we dit jaar de opstart van een nieuw doorstromingshuis van Pleegzorg Vlaams-Brabant en Brussel mogelijk voor niet-begeleide jongeren met een migratie- of vluchtgeschiedenis die de overstap maken van een jeugdhulpvoorziening of pleeggezin naar een zelfstandig leven. In een veilige woonomgeving krijgen zij de tijd en begeleiding om stap voor stap hun toekomst uit te bouwen.

Voor jongeren voor wie schoollopen tijdelijk niet mogelijk is, investeren we in bijkomende zinvolle dagbesteding met bijzondere aandacht voor welbevinden, ontwikkeling en re-integratie in een passende leer- of leefomgeving.

Ruimte om jong te zijn

We starten een speelrevolutie. Met Playcation creëren we speeloases voor kinderen en jongeren, met bijzondere aandacht voor meisjes, die vandaag minder gebruik maken van de publieke ruimten.

We verankeren ‘spelen’ in de meerjarenovereenkomsten met organisaties, zodat speelkansen duurzaam deel worden van hun werking.

De nieuwe jeugdraad is sterk en divers. Zo zorgen we voor een positieve en evenwichtige representatie van Brusselse jongeren in ons beleid.

Via de subsidielijnen À Fonds en À Fonds+ ondersteunen we jongeren en hun initiatieven van onderuit met subsidies, begeleiding en coaching. We investeren in jeugdbewegingen en jeugdwerk, en in kwaliteitsvolle jeugdinfrastructuur met een vereenvoudigd infrastructuurreglement.

We moeten jongeren ook de ruimte geven om samen te komen, te feesten en zich uit te leven. Daarom investeren we de komende jaren verder in toegankelijke en inclusieve feestlocaties, met bijzondere aandacht voor veiligheid en respect in het nachtleven.

Met onze projectoproep gericht op oudejaarsavond, zorgen we ervoor dat jongeren zelf veilige, verbindende samenkomsten creëren. Zo kan oud op nieuw voor alle Brusselaars een positieve, warme en feestelijke overgang betekenen.

Via de scholenprogrammatie in de gemeenschapscentra komt elk Brussels kind minstens één keer per jaar in contact met cultuur. Met een ambitieus leesoffensief, met onder meer het traject Brussel

Leest en de 30-jarige Boekenbende, versterken we het belang van verbeelding en van de Nederlandse taal voor jong en oud, met de bibliotheken als hoofdrolspelers.

Versterken en verduurzamen van brede school

Brede Scholen geven ontwikkelingskansen aan kinderen. Ze brengen hen in contact met het rijke aanbod aan activiteiten en ondersteuning in hun buurt.

We zetten de verankering van Brede School verder en vertrekken daarbij vanuit een evaluatie van de huidige bredeschoolwerking. In die evaluatie betrekken we de gemeenten, scholen en andere partners uit de bredeschoolnetwerken.

We gebruiken de resultaten van de evaluatie om bredeschoolcoördinatoren sterkere hefbomen te geven om samen met scholen, vrijetijds- en welzijnspartners te bouwen aan buurten waar kinderen alle kansen krijgen om te leren, ontdekken en groeien.

2. Leren in Brussel

Goed onderwijs wordt zichtbaar in wat leerlingen leren, in de verwachtingen die scholen stellen en in de mate waarin elk kind een volwaardige leerloopbaan kan afleggen. In Brussel vraagt dat een scherpe focus.

Onderwijskwaliteit is daarom de ruggengraat van ons beleid. Dat is geen abstract principe: we toetsten het dit voorjaar tijdens Maak School in Brussel, in gesprek met negen schoolteams en drie klasgroepen uit twaalf Nederlandstalige Brusselse scholen. Hun signalen, over taalachterstand, verschillen in basisvaardigheden, kansarmoede, schooluitval, toenemende zorgnoden, lerarentekort, ondersteuning en capaciteit, vormen het vertrekpunt van wat volgt.

Sterke basisvaardigheden: taal en wiskunde

Sterke basisvaardigheden zijn bepalend voor de hele schoolloopbaan. Taalachterstand raakt immers niet enkel Nederlands, maar ook alle andere vakken, zoals wiskunde en wereldoriëntatie. Daarom scherpen we de focus van het Onderwijscentrum Brussel (OCB) verder aan op Nederlands en wiskundige basisvaardigheden. We investeren ook in de ondersteuning van toekomstige leerkrachten, begeleiders, animatoren, want wie zelf sterk in taal staat, kan ze later ook sterker doorgeven.

We werken mee aan ‘Ieder kind taalheld’ om de taalkennis Nederlands te versterken, taalachterstand te voorkomen of weg te werken. Via het OCB nemen we de verantwoordelijkheid voor de opleiding van taalexperten op, versterken we de zomerscholen en geven we Brusselse invulling aan de taalheldklassen, al is de concrete uitrol nog niet volledig uitgeklaard. We ondersteunen eveneens de drie verplichte extra uren Nederlands in het eerste jaar secundair.

Via het Huis van het Nederlands en Ligo Brusselleer versterken we daarnaast het Nederlands voor ouders en met 'Lezen is een superkracht' bouwen we samen met de scholen, bibliotheken, kinderopvang en gezinsondersteuning aan één Brusselse leesbeweging.

Negen Brusselse basisscholen volgen dit schooljaar een intensief traject rond kwaliteitsvol wiskundeonderwijs. Aanleiding zijn de dalende PISA- en Vlaamse toetsresultaten: we hebben gezien hoe snel taalvaardigheid van een aandachtspunt naar een acuut probleem kon evolueren en willen nu vooral anticiperen en dezelfde beweging voorkomen wat wiskunde betreft.

Sterke leerkrachten voor Brussel

Onderwijskwaliteit staat of valt met sterke, gekwalificeerde en stabiele schoolteams. Het lerarentekort blijft in Brussel structureel zwaarder wegen dan in Vlaanderen, al zet de stabiliserende trend van vorig jaar zich door.

We vullen vacatures vaker in met zij-instromers, en dat is positief, het toont groeiende interesse in het beroep. Het vinden en behouden van leerkrachten blijft een structurele uitdaging, maar daarnaast vormen ook de gerichte ondersteuning van starters en de kwalificatie van zij-instromers belangrijke focuspunten. Onze aanpak zal dan ook blijven inspelen op zowel instroom als bekwaamheid: terugbetaling van studiekosten, bijkomende opleidingstijd, LeerkrachtBXL, aanvangsbegeleiding via het OCB, infobeurzen en persoonlijke opvolging van zij-instromers, Teach for Brussels. De bestaande en beproefde recepten blijven doorlopen, maar worden aangevuld met innovatieve projecten zoals AI-tutoring, dat leerkrachten tijd teruggeeft voor hun kerntaken, zonder hun professionele autonomie te ondergraven. Waar tekorten acuut worden, blijft OCB crisishulp aanbieden.

Die verbetering neemt niet weg dat de structurele hefbomen, zoals statuut, loopbaan en verloning van de leerkracht, bij de Vlaamse Gemeenschap liggen. We blijven bij Vlaanderen aandringen op het finaliseren van het loopbaandebat en het opwaarderen van het lerarenberoep, liefst in overleg met Brussel.

Elke leerling aan boord: schooluitval en zorg

Schooluitval begint niet van de ene op de andere dag. Vaak zijn er al langer signalen: spijbelen, schoolmoeheid, conflicten, leerachterstand of een groeiende afstand tussen leerling, school en thuis. Daarom grijpen we dit schooljaar in met twee sporen.

Met Time-In wordt ondersteuning geboden op school zelf, zo vroeg en zo dicht mogelijk bij de leerling. We zetten daartoe een structureel kader op voor alle Nederlandstalige secundaire scholen in Brussel. Wanneer de draagkracht van de school ontoereikend is, zal Time-Out worden ingezet en dat zowel voor basis als secundair onderwijs. Waar die taken vandaag versnipperd zijn over verschillende organisaties, brengen we ze samen in één overkoepelende vzw: een centrale toegangspoort voor intake en trajectopvolging, herstelgerichte begeleiding; een informatie- en expertisecentrum. Daarnaast verruimen en versterken we het aanbod van gespecialiseerde welzijnspartners om tegemoet te komen aan de specifieke zorgnoden van de leerlingen. In totaal gaat het om 2,5 miljoen euro, waarvan ongeveer de helft van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Voor het buitengewoon onderwijs en zware zorgvragen bouwen we het Multifunctioneel centrum (MFC) Kasterlinden gefaseerd verder uit: Kasterlinden Buitengewoon Basisonderwijs groeit van 19 naar 30 leerlingen, het verblijfsaanbod van 42 naar 52 bedden, de schoolvervangende dagopvang van 30 naar 36 plaatsen. De MFC-begeleiding wordt tevens beschikbaar voor andere Nederlandstalige Brusselse scholen. We richten op de campus een internaat in voor leerlingen van Zaveldal, met ruimte voor crisisopvang.

Zorg alleen is niet genoeg: leerlingen hebben ook een school nodig waar ze zich veilig voelen. Een VGC-bevraging bij 164 Brusselse scholen leert dat 40 procent nog geen antipestbeleid heeft, en dat bijna een derde nood heeft aan externe ondersteuning. Daarom implementeren we dit schooljaar een breed actieplan tegen pesten: we sluiten aan bij het Netwerk Kies Kleur tegen Pesten, geven pesten een plaats binnen Klas in Actie, en investeren in rustige, veilige zones. We bereiden een pilootproject voor met KiVa, een bewezen Fins programma dat scholen begeleidt in preventie en aanpak van pesten, we onderzoeken het MLL Peer Support Program dat leerlingen zelf inzet als hefboom. We vragen aan scholen om pesten structureel op te nemen in het onthaal van nieuwe personeelsleden.

Randvoorwaarden om te leren

Basisvaardigheden, sterke leerkrachten, tijdig ingrijpen bij schooluitval en zorg op maat: dat is het hart van onderwijskwaliteit. Maar leerwinst staat of valt evenzeer met de omstandigheden waarin een kind leert.

Zo is bewust omgaan met armoede dagelijkse realiteit, met impact op de leerkansen van leerlingen. Een weloverwogen beleid op school kan een groot verschil maken.

We ondersteunen schoolteams om signalen van armoede te herkennen en er gepast op te reageren. We streven naar een structurele verankering in de tussenkomst in schoolkosten en gezonde voeding en bouwen aan een hecht netwerk in en rond de school dat onderwijs en welzijn dichter bij elkaar brengt. We doen dit samen met Brede School en lokale partners.

Ook buiten de lestijd maken we het verschil. Voor leerlingen die thuis geen rustige plek vinden om te leren of meer ondersteuning nodig hebben, voorzien we naschoolse studie- en huiswerkbegeleiding, studyspaces en zetten we educatieve activiteiten op. We versterken en verbreden de zomerscholen van het OCB en bouwen verder aan een educatief aanbod op zaterdag. Op die manier geven we extra leer- en oefenkansen aan leerlingen.

Dit schooljaar intensiveren we de binnenschoolse opvang: 157 scholen delen in ruim 2,5 miljoen euro aan extra subsidies voor meer kwaliteitsvolle opvang, in de aanloop naar het nieuwe lokaal erkenningskader. Scholen zetten samen met externe partners educatieve activiteiten op rond STEM, kunst, taal- en studieondersteuning. Deze worden in een volgende fase geëvalueerd met het oog op een duurzame verankering in de toekomst. Op die manier werken we aan een sterk netwerk van kwaliteitsvolle opvang na de schooluren.

Evidence-informed beleid, minder planlast

We vinden het belangrijk dat we blijven meten of ons beleid werkt, maar niet ten koste van nog meer plannen en verantwoording voor scholen. We kiezen voor een evidence-informed onderwijsbeleid en verlagen tegelijk de administratieve druk die daarmee gepaard gaat: een planlastscan van alle VGC-subsidies, een afsprakenkader met de Vlaamse Gemeenschap voor de beveiligde uitwisseling van gegevens zijn daar voorbeelden van. We onderzoeken eveneens, in overleg met het Brussels Gewest, de terbeschikkingstelling van AI-licenties voor alle Brusselse schoolteams, als hefboom tegen planlast.

Plaats om te leren: capaciteit en infrastructuur

Voor het eerst in veertien jaar stellen we een lichte daling van de capaciteit in het basisonderwijs vast, terwijl de vraag structureel groter blijft dan het aanbod: 5.414 aanmeldingen voor 4.111 vrije plaatsen dit schooljaar. Die druk verschuift naar het secundair, waar de capaciteit dit jaar wel licht groeit, maar niet genoeg. Vandaar onze prioriteit: het basisonderwijs stabiel houden en vooral het secundair aanbod laten meegroeien. Die prioriteit vertaalt zich in cijfers: van alle geplande en in voorbereiding zijnde capaciteitsuitbreiding gaat ongeveer twee derde naar het secundair onderwijs, een derde naar het basisonderwijs.

Die nood blijft ook op langere termijn overeind. Nieuwe capaciteit raakt snel ingevuld. De schoolgaande bevolking in Brussel daalt op termijn, maar de vraag naar Nederlandstalig onderwijs niet: het wint nog marktaandeel, 27,5 procent in het kleuteronderwijs, 22 procent in het lager, 18 procent in het secundair, en trekt zo'n 17 procent van zijn leerlingen van buiten Brussel aan. Naast groei blijft renovatie een absolute prioriteit. We zetten in op maatregelen die gericht zijn op het verlagen van de CO2-uitstoot, het beperken van het energie- en waterverbruik, de aanpassing aan extreme weersomstandigheden, luchtkwaliteit, akoestiek, het wegwerken van asbest.

Nederlands, geletterdheid en opleiding als hefboom voor participatie

Leren eindigt niet bij de leerplicht. Geletterdheid, digitale vaardigheden, Nederlands, Frans en Engels bepalen in toenemende mate of volwassenen zelfstandig hun weg vinden naar opleiding, werk, zorg en dienstverlening.

Bij CVO Brussel en CVO Lethas breiden we de begeleiding van kwetsbare cursisten uit. Outreach en brugfiguren helpen Brusselaars hun weg naar een passend opleidingstraject te vinden. Ligo Brusselleer vernieuwt het Scholenproject, waardoor op termijn nog scholen ouders kunnen toeleiden naar lessen en oefenkansen Nederlands. We continueren het Digipunt Muntpunt als toegangspoort voor volwassenen met digitale hulpvragen en nood aan een cursusaanbod basisgeletterdheid. We zetten daarnaast verder in op sociale economie, met werkervarings- en opleidingstrajecten en streven naar een maximale doorstroom van deelnemers naar de arbeidsmarkt.

Waar het echt om gaat, is dat elke Brusselse leerling een school verdient die gelooft in wat hij of zij kan worden. Dat begint met een sterke basis in taal en wiskunde. Het wordt gedragen door leerkrachten die we koesteren en versterken. Het houdt stand dankzij een school die niemand laat vallen, zorg die er is wanneer nodig. Het krijgt ruimte in gebouwen en randvoorwaarden die evenveel aandacht verdienen als de lesinhoud zelf.

Dit zijn geen aparte dossiers. Het is één belofte: dat elke Brusselse leerling, in welke wijk of welke thuistaal ook, de kansen krijgt om te leren, te groeien en zijn of haar plek te vinden — in de klas, en in deze stad. Het is aan ons om deze belofte waar te maken.

3. Het Nederlands als troef in een meertalig Brussel

Het Nederlands verbindt mensen in onze diverse en meertalige hoofdstad. We bouwen verder aan een open netwerk van voorzieningen waar Brusselaars in het Nederlands terecht kunnen. We gebruiken de hefbomen die de VGC heeft om de kennis van het Nederlands te versterken en creëren oefen- en gebruikskansen en geven het goede voorbeeld met onze heldere en toegankelijke communicatie.

Een rijk talenbeleid voor de allerkleinsten, hun ouders en begeleiders

In ons gezinsbeleid zetten we vanuit Opgroeien in Brussel volop in op een rijk talenbeleid. Dat doen we door kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang en Huizen van het Kind te ondersteunen. Zij versterken de talige interacties van kinderen bij alles wat ze doen: bij het voorlezen en vertellen, maar ook bij de routines van elke dag.

Samen met het Huis van het Nederlands versterken we het leren en oefenen van Nederlands op de werkvloer in de gezinssector door vorming, coaching en oefenkansen voor zowel professionals als ouders. De crèches van het DOE-project die aspirant-kinderbegeleiders tijdens hun opleiding laten ervaring opdoen in de kinderopvang, zijn daarbij een prioritaire doelgroep.

Taalkansen in en rond de school

Ook binnen onderwijs zetten we sterk en prioritair in op de kennis van het Nederlands, voor alle leerlingen en hun ouders, binnen en buiten de lesuren. We gebruiken de expertise van het Onderwijscentrum Brussel om sterke taaltrajecten Nederlands uit te bouwen in elke school en bieden daartoe ondersteuning en vorming aan schoolteams. Taalsterk onderwijs Nederlands blijft voor ons een cruciale factor met impact op de onderwijskwaliteit.

We creëren eveneens extra taalkansen Nederlands in de binnenschoolse opvang en de zomerscholen en bieden trajecten aan als aanvulling op de leerkansen die kinderen en jongeren krijgen in de schooltijd.

We werken samen met partners om een laagdrempelig aanbod taallessen en -oefenkansen Nederlands aan te bieden aan ouders. We versterken ouders bij het leren en oefenen van hun Nederlands, als hefboom voor hun eigen kansen op de arbeidsmarkt en in de samenleving, en voor hun rol in het schoolleven van hun kind.

Een stad die Nederlands leest, leert en beleeft

Onze gemeenschapscentra zijn laagdrempelige plekken waar Brusselaars en nieuwkomers Nederlands kunnen leren, oefenen en gebruiken. Samen met hen organiseren we opnieuw de 'Gelukkig zijn-sessies'. Met een aantal convenantpartners sluiten we taaltrajecten af om het Nederlands nog sterker te verankeren in hun werking. Ook ons leesbeleid versterken we als belangrijke hefboom om Nederlands te leren en te oefenen.

De recente PISA-resultaten zijn zorgwekkend. We kiezen er als VGC voor om de komende jaren hard in te zetten op lezen. Niet alleen in de klas, maar in de hele stad. We willen iedereen betrekken: kinderen en jongeren, ouders en grootouders, boekhandels, scholen en bibliotheken, maar ook cultuur, jeugdwerk, welzijn en andere partners, rond één gedeelde ambitie: meer Brusselaars aan het lezen krijgen. Dit is een belangrijke hefboom om Nederlands te leren en te oefenen.

We zetten vanaf dit najaar in op bijkomende ondersteuning van prioritaire partners om een actief taalbeleid te voeren. Daarbij gaat zowel aandacht naar drempelverlagend werken voor wie het Nederlands nog aan het leren is, als het creëren van oefen- en gebruikskansen.

4. Ontmoeting en cultuur

Cultuur, ontmoeting en sport zijn essentieel voor een warme, inclusieve en veerkrachtige stad. We willen een Brussel waar iedereen kansen krijgt om talenten te ontwikkelen, mensen te ontmoeten en actief deel te nemen aan het culturele en maatschappelijke leven.

Een bruisend cultureel Brussel

We blijven onze Brusselse makers en doeners ondersteunen. Met het Plan Atelier investeren we in betaalbare werkplekken, zodat Brusselse kunstenaars kunnen creëren en groeien. Nieuw is dat muziek een prominente plaats krijgt. We versterken Brussel als muziekstad.

Cultuur sluit niemand uit: livestreamprogramma's houden cultuur toegankelijk voor minder mobiele Brusselaars en ouderen. Binnen ons erfgoedbeleid hebben we extra aandacht voor onderbelichte stemmen, waaronder vrouwen en personen met een migratieachtergrond. Met de Erfgoedbank Brussel verzamelen we verhalen, zoals die van de Brusselse LGBTQIA+ gemeenschap, en via de podcast (Zw)erfgoed brengen we lokale verhalen naar boven.

Sterke gemeenschapscentra, sterke buurten

De gemeenschapscentra blijven de laagdrempelige draaischijf van sterke lokale netwerken.
We actualiseren de regelgeving en sluiten nieuwe convenanten af. In De Markten, de nieuwe locatie van De Maalbeek op de multifunctionele campus Pleinlaan en Nekkersdal ronden we grote infrastructuurwerken af.

Samen met de gemeenschapscentra onderzoeken we hoe we Brusselaars kunnen wapenen tegen de gevolgen van klimaatverandering: we brengen schaduwplekken, koele ruimtes en sociaal-culturele praktijken in kaart die tijdens hittegolven het verschil maken, vooral voor Brusselaars die geen toegang tot verkoeling hebben.

Op 1 januari 2027 stapt Sint-Lambrechts-Woluwe als laatste gemeente in het decreet lokaal cultuurbeleid. Daarmee zijn alle Brusselse gemeenten mee aan boord.

Sport voor elke Brusselaar

Vrije tijd en sport mogen geen privileges zijn. Paspartoe aan kansentarief blijft onze belangrijkste hefboom voor deelname, met extra aandacht voor Brusselaars in armoede. Met Sportswitch maken we sport betaalbaar via hergebruik van sportkledij.

Met ons zwemoffensief onderzoeken we, samen met andere overheden in de stad, hoe we extra zweminitiatieven kunnen realiseren, ook tijdelijke. We vergroten het beweeg- en sportaanbod voor jong en oud en breiden het Gold-aanbod voor ouderen uit.

Samen met de verschillende overheden en instellingen werken we actief verder aan de realisatie van het eerste permanente openluchtzwembad van Brussel op het dak van de Abattoirsite.

We vergroten sportkansen voor personen met een beperking via een nieuw ondersteuningsmodel, een inclusieloket en een uitgebreid G-sportkampaanbod. We versterken de toeleiding van nieuwkomers naar het sportaanbod en zetten in op ethisch en veilig sporten voor iedereen.

5. Zorgzame gezonde stad

Samen met onze partners maken we werk van een Brussel waar zorg en ondersteuning bereikbaar zijn, waar inclusie vanzelfsprekend is en waar talent alle kansen krijgt. Met concrete acties versterken we de levenskwaliteit van Brusselaars vandaag én morgen.

Toegankelijke zorg voor elke Brusselaar

Een gezonde en inclusieve stad begint met toegankelijke hulp en zorg, sterke ondersteuning en gelijke kansen voor iedereen.

Nederlandstalige zorg moet voor elke Brusselaar bereikbaar blijven. Na de succesvolle opstart van de nieuwe wijkgezondheidscentra in Goujonissimo, Peterbos en de Noordwijk, helpen we dit jaar wijkgezondheidscentrum Horizon in Jette om een uitbreiding te realiseren. We zien dat deze centra mensen en zorg in de buurt verbinden en dat willen we aanmoedigen. Daarom lanceren we een nieuw subsidiekader voor multidisciplinaire gezondheidspraktijken in buurten waar er te weinig zorgverleners zijn. Het gaat om een breed aanbod aan huisartsen, verpleegkundigen, kinesisten, psychologen en andere eerstelijnsprofessionals. Zo brengen we kwaliteitsvolle zorg in het Nederlands dichter bij de Brusselaar.

Ook de drugsproblematiek in Brussel vraagt een gerichte aanpak. Vandaag ontbreekt er nog een Nederlandstalig, Vlaams erkend aanbod voor drughulpverlening. Daarom nemen we het initiatief om samen met de Vlaamse overheid en gespecialiseerde partners te onderzoeken hoe we Brusselaars met een verslavingsproblematiek een toegankelijk begeleidingsaanbod in het Nederlands kunnen bieden.

Een stad zonder drempels

We willen dat Brusselaars met een (vermoeden van) handicap vlot de weg vinden naar de juiste ondersteuning en volwaardig kunnen deelnemen aan het gemeenschapsleven. We blijven investeren in organisaties die inclusie elke dag concreet maken. Zo ondersteunt de VGC onder meer Zonnelied, waar de recent gerenoveerde Loods uitgroeit tot een open ontmoetingsplek voor de buurt en een inclusieve werkplek, dankzij sterke samenwerkingen met lokale partners. Ook Hubbie kan rekenen op onze steun. In de lunchbar Pateeke in Molenbeek krijgen Brusselaars met een handicap de kans om

met een opleiding van het CVO als restaurantmedewerker aan de slag te gaan. We willen deze lunchbar uitbouwen tot een duurzame en structurele plek in de buurt, waarbij ontmoeting, opleiding, werkervaring en inclusie hand in hand gaan.

Kinderen en jongeren met een verhoogde zorgnood moeten volop kunnen deelnemen aan vrije tijd. We blijven investeren in inclusieve speelplekken en een toegankelijk VGC-aanbod. Met inclusiecoaches, -begeleiders en -medewerkers nemen we een voortrekkersrol op in het wegwerken van drempels, zodat participatie voor iedereen vanzelfsprekender wordt.

De stem van ervaringsdeskundigen versterken

We versterken ervaringsinbreng in ons beleid en onze dienstverlening. Samen met Magenta brengen we het perspectief van zorgouders sterker binnen in zorg, welzijn en onderwijs. Zo helpen we professionals signalen van een handicap bij kinderen sneller te herkennen, correct door te verwijzen en gezinnen beter te begeleiden.

Ook in de jeugdhulp zetten we verder in op de kennis en ervaringen van jongeren zelf. We verstevigen onze band met Cachet om Brusselse ketjes in de jeugdhulp de kans te geven actief bij te dragen aan de verbetering van beleid en praktijk.

Met partners zoals Uilenspiegel en de Herstelacademie bekijken we hoe het perspectief van mensen met een psychische kwetsbaarheid een duurzame plaats kan krijgen binnen de geestelijke gezondheidszorg. Zo zorgen we ervoor dat ondersteuning en beleid beter aansluiten bij de leefwereld van Brusselaars.

Ruimte voor zorg en welzijn

Investeren in welzijn en gezondheid betekent ook investeren in de plekken waar Brusselaars elkaar ontmoeten, ondersteuning vinden en kansen krijgen. Daarom blijven we in 2026 en 2027 bouwen aan sterke, toegankelijke en toekomstgerichte infrastructuur. We ronden een reeks belangrijke investeringsprojecten af en maken tegelijk ruimte voor nieuwe initiatieven.

In de jeugdhulp kunnen het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling en ‘t Pasrel in Sint-Agatha-Berchem bijna hun gloednieuwe gebouwen openen. Ook lokale dienstencentra De Harmonie, Miro en Vives verbeteren dit jaar hun infrastructuur met steun van de VGC, net als het dagactiviteitencentrum Den Teirling en wijkgezondheidscentrum De Brug. In Kuregem zal dit jaar ook een mobiele gezondheidskiosk te zien zijn in de wijk. Hiermee brengt het wijkgezondheidscentrum laagdrempelige preventieve gezondheidsinformatie naar de buurt.

Met al deze investeringen bouwen we stap voor stap aan een netwerk van voorzieningen dat meegroeit met de uitdagingen én de ambities voor een sociaal en gezond Brussel.

Brussels talent ontwikkelen

Voldoende en goed opgeleide medewerkers zijn de sleutel tot sterke Nederlandstalige zorg, welzijns- en gezinsvoorzieningen voor de Brusselaar. Daarom investeren we niet alleen in het aantrekken van nieuw talent, maar ook in het herkennen en ontwikkelen van de talenten die vandaag al aanwezig zijn in Brussel.

Met steun van de VGC start Odisee dit academiejaar met het project *All on Board*. Het project richt zich op Brusselaars die vandaag al over waardevolle ervaring, talenten en competenties beschikken om als sociaal werker aan de slag te gaan, maar niet het vereiste diploma hebben. Door die elders verworven competenties te erkennen en verder te ontwikkelen, krijgen zij de kans om vanaf het academiejaar 2027-2028 in te stromen in een opleiding sociaal werk in het Nederlandstalig hoger onderwijs. Zo versterken we niet alleen de instroom naar een knelpuntberoep, maar geven we ook meer Brusselaars de kans om hun engagement en ervaring in te zetten binnen het sociale werk.

Aantrekken en ondersteunen van medewerkers

We continueren ook het succesvolle DOE-project. Via opleiding, werkervaring en intensieve begeleiding versterken we de instroom van nieuwe kinderbegeleiders. Sinds de start in 2024 studeerden intussen 24 kinderbegeleiders af. Dit jaar starten of vervolgen 36 deelnemers hun opleiding bij CVO Brussel en gaan er, dankzij bijkomende Vlaamse middelen, ook acht praktijkcentra van start.

We blijven campagnes ondersteunen om personeel aan te trekken, nieuwe medewerkers te ondersteunen en te behouden via programma's zoals 'Werken voor ketjes', 'Zorg om Talent' van het Huis voor Gezondheid of bijvoorbeeld het Brusselbad van het Kenniscentrum Welzijn, Wonen, Zorg.

Met Opgroeien in Brussel ondersteunen we medewerkers in kinderopvang en gezinsondersteuning in Brussel. Dit werkjaar zetten we onder meer in op organisatiesterkte, effectieve verandertrajecten in teams, en taalstimulering als deel van het project Lezen is een Superkracht.

6. Samenwerken aan een leefbare stad

Een sterke stad bouw je samen. Daarom investeren we in ontmoeting, dialoog en betrokkenheid, zodat Brusselaars mee vorm kunnen geven aan hun buurt, hun gemeenschap en de toekomst van Brussel. Tegelijk maken we werk van een moderne en slagkrachtige VGC die toegankelijk, innovatief en duurzaam werkt.

Samenleven in diversiteit

We vernieuwen onze adviesraad Samenleven en Diversiteit en versterken haar adviesrol. We ontwikkelen een globale aanpak rond anti-discriminatie, racisme en grensoverschrijdend gedrag binnen de VGC en het N-netwerk. Specifiek rond het versterken van dialoog en *brave spaces* ontwikkelen we verdere expertise in het N-netwerk.

Met CoNnect bouwen we verder aan een warm onthaal van nieuwkomers. We bieden meer inburgeraars een vrijwilligersplek aan in het N-netwerk, en versterken de toeleiding naar de gemeenschapscentra.

Brusselaars maken mee hun buurt

Met een nieuwe burgerbudgetoproep geven we Brusselaars de kans om hun buurt beter te maken. We ondersteunen projecten van bewoners die mensen samenbrengen en de samenhang in de wijk versterken. Brusselaars kiezen zelf welke projecten steun krijgen en helpen ze mee realiseren. Jongeren krijgen daarbij een duidelijke stem.

Geïntegreerde stadsvernieuwing in Molenbeek

We realiseren in Molenbeek twee nieuwe jeugdsites. Door het samenbrengen van investeringen vanuit de duurzame wijkcontracten, Vlaamse stadsvernieuwing en de VGC, realiseren we kwaliteitsvolle en toekomstgerichte jeugdsites voor gedeeld gebruik. Dit jaar ronden we de jeugdsite Centrum West af en zetten we de realisatie van VMJ verder. Zo investeren we in duurzame ontmoetingsplaatsen waar kinderen en jongeren kunnen opgroeien, talenten ontwikkelen en kinderen en jongeren van diverse organisaties elkaar kunnen ontmoeten.

Innovatie, AI en een toekomstgericht IT-beleid

We zetten in op een wendbare en toekomstbestendige VGC die klaar is voor de uitdagingen van morgen, en benutten alle kansen van innovatie en artificiële intelligentie om onze maatschappelijke

opdracht te realiseren. We onderzoeken en implementeren innovatieve toepassingen die processen vereenvoudigen, kennis beter ontsluiten en medewerkers ondersteunen in hun dagelijkse werking. De inzet van nieuwe technologieën gebeurt met respect voor ethische principes, privacy en informatiebeveiliging.

Toegankelijke informatie en digitale inclusie voor alle Brusselaars

We verminderen de online versnippering op het vlak van websites en nieuwsbrieven en vereenvoudigen de digitale communicatiekanalen van N-Brussel, zodat Brusselaars, burgers en partners, makkelijker gebruik kunnen maken van ons aanbod en onze dienstverlening. Samen met Muntpunt ondersteunen we een lerend netwerk van infopunten in het N-netwerk. We richten een digitaal platform in voor baliemedewerkers en doorverwijzers, waarin kwalitatieve en actuele informatie gedeeld wordt. Mediapartner BRUZZ bouwt een digitaal platform uit voor een betere ontsluiting van nieuws, cultuur, video, audio en jongerenformats en werkt samen met de VGC aan en nog grotere betrokkenheid op het N-netwerk. Deze laagdrempelige toegangspoorten tot het Nederlandstalige aanbod in Brussel vormen een belangrijke schakel tussen burgers en dienstverlening.

We hebben bijzondere aandacht voor digitale inclusie en consolideren het digipunt in Muntpunt, in samenwerking met het volwassenenonderwijs, de leerwinkel en partners zoals het OCMW en het CAW. Op die manier wordt een basis gelegd voor verdere uitrol en groei.

Sterk personeelsbeleid voor een sterke organisatie

We versterken de VGC als zorgzame en betrouwbare werkgever en blijven investeren in een personeelsbeleid met groeikansen voor medewerkers en aandacht voor een gezonde work-life balance. Een vernieuwde werking van het sociaal fonds moet een belangrijke hoeksteen vormen voor een sterkere ondersteuning.

Via een constructieve en structurele dialoog met de sociale partners maken we werk van een aangepaste rechtspositieregeling, die mee kan inspelen op huidige en toekomstige uitdagingen. We zorgen voor een helder en transparant personeelskader en hebben in ons beleid oog voor diversiteit, inclusie, wendbaarheid en inzetbaarheid. We maken de VGC aantrekkelijk voor nieuw en divers talent, en versterken de organisatie in het aantrekken van Brusselse jongeren.

We bouwen aan een efficiënt HR-beleid en dienstverlening, ondersteund door moderne systemen en instrumenten, en gestroomlijnde processen. We voorzien betrouwbare en transparante personeelsdata, personeelsbudgettering en -rapportering.

Een strategisch en toekomstgericht vastgoedbeleid

We ontwikkelen een gecoördineerde en overkoepelende vastgoedstrategie in functie van een beheersbaar, veilig en duurzaam patrimonium. De uitrol en uitvoering daarvan vormt het kader voor de investeringsbeslissingen 2027-2030, met focus op een efficiënter beheer, een betere sturing, recurrent onderhoud en duurzame renovatie. Het is gericht op de optimalisering van de patrimoniumoppervlakte en verlaging van de exploitatiekosten. We doen dit door het stimuleren van gedeeld gebruik van gebouwen en sites, meer kennisdeling en samenwerking, alternatieve beheermodellen en verbetering van het vastgoedinstrumentarium.

Deze principes sturen ook de toekomstige huisvesting van de VGC-administratie. Met het oog op het aflopen van het huidige huurcontract eind 2031, wordt een strategische huisvestingsoefening uitgewerkt, gericht op verdere centralisering, bundeling van functies en maximale synergie tussen de verschillende diensten. We onderzoeken hoe de centrale huisvesting van de VGC-administratie toekomstgericht, efficiënt en financieel duurzaam kan worden georganiseerd en maken een onderbouwde keuze.

Klimaatbestendig en toegankelijk patrimonium

We bouwen verder aan een toegankelijk, klimaatbestendig en energiezuinig patrimonium met maatschappelijke en ecologische meerwaarde. We nemen maatregelen om het energieverbruik te verlagen en de gebouwen klaar te maken voor de klimaatuitdagingen. Toegankelijkheid, klimaatadaptatie en hernieuwbare energie worden structureel geïntegreerd in de investeringen, met een realistisch ambitieniveau. Universal Design vormt het uitgangspunt voor toegankelijke infrastructuur.

Een transparant subsidiebeleid

Met de invoering van een subsidieregister zorgen we voor een helder en geïntegreerd overzicht van alle subsidies die de VGC toekent. Zo maken we zichtbaar waar publieke middelen terechtkomen. Het register versterkt niet alleen de transparantie maar geeft tegelijk een beter zicht op de inzet en spreiding van de subsidiemiddelen en ondersteunt een efficiënter financieel beheer. Daarmee zetten we een belangrijke stap naar een meer geïntegreerd, transparant en beheersbaar subsidiebeleid binnen de VGC.

Slotwoord

Met deze beleidsverklaring bevestigen we de ambities uit het bestuursakkoord, dat we in het voorjaar aan deze Raad voorstelden.

Want Brussel, dat is zoveel meer dan een optelsom van moeilijkheden en obstakels. Als Nederlandstalige overheid in Brussel blijven we positieve impulsen geven aan iedereen die deze stad in beweging brengt. We waarderen en versterken het nooit-aflatend engagement van het Nederlandstalig netwerk om deze stad vooruit te stuwen.

Binnenkort bespreken we samen met jullie concreter deze ambities, wanneer we het meerjarenplan. 2027-2030 aan deze Raad voorleggen. Ook vandaag zijn we uiteraard benieuwd naar jullie reflecties en vragen bij de krijtlijnen die het College heeft uitgetekend.

Gezien om gevoegd te worden bij Collegebesluit houdende de goedkeuring van de beleidsverklaring 2026-2027 nr. 20262027-0074 van 18-09-2026

De collegeleden,